

ת"פ 9326/05/15 - מדינת ישראל נגד גי'האד אלהרוש, חסין אלהרוש, מרים אלהרוש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 9326-05-15 מדינת ישראל נ' אלהרוש(עציר)
ואח'

בפני כבוד השופטת מיכל ברנט
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. גי'האד אלהרוש (עציר)
2. חסין אלהרוש (עציר)
3. מרים אלהרוש

הנאשמים

גזר דין לנאשמת 3

הנאשמת הודתה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן והורשעה בעבירה של חובת נוסע להתקשר לגופי ההצלה, עבירה לפי סעיף 1א64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשמים 1 ו- 2 הם אחים והנאשמת נשואה לנאשם 1. נאשם 1 לא מורשה לנהיגה ומעולם לא הוציא רישיון נהיגה.

במועד הרלוונטי לכתב האישום היה רישיון הנהיגה של נאשם 2 פסול, על פי החלטת משרד הרישוי.

בבעלות נאשם 2 מספר כלי רכב בהם נהג עד למעצרו ביום 23.4.15, זאת על אף היותו בפסילה.

נאשם 2 הינו בעל רכב מיצובישי מגנום מספר רישוי ++++(להלן: "הרכב").

ביום 19.4.15, בשעה 17:40 לערך, נהג נאשם 1 ברכב כאשר נאשמת 3 יושבה בכיסא המושב שליד הנהג ובנם בן השנה וחצי ישב במושב האחורי. נאשם 1 ובני משפחתו נסעו לבית החולים "מאיר" על מנת לבקר את אמו של נאשם 1 אשר אושפזה שם.

נאשם 1 נסע בכביש 554 מצפון לדרום (להלן: "הכביש"). בהגיעו לק"מ 5.1, לכיוון כפר סבא, פגע הנאשם ברוכב אופניים, זאב ילין ז"ל (להלן: "המנוח") אשר רכב באותה עת על אופניו בכביש (להלן: "התאונה").

כתוצאה מהפגיעה נחבל המנוח באופן קשה וכעבור זמן קצר נקבע מותו.

בהיותו מעורב בתאונה בה נחבל אדם חבלה חמורה ונגרם מותו, לא עצר נאשם 1 והמשיך בנסיעה לבית החולים, וזאת מבלי שעמד על תוצאות התאונה ומבלי שהזעיק עזרה.

בשעה 17:44 לערך הגיעו הנאשמים 1 ו- 3 לבית החולים, כאשר כתוצאה מהתאונה נופצה שמשת הרכב, חסרה מראת צד ימין והיו קיימות מעיכות בצד הרכב (להלן: "הרכב הפגוע").

נאשמים 1 ו- 3 הותירו את הרכב הפגוע בחניון בית החולים מבלי להודיע לרשויות על מעורבותם בתאונה, כשמפתחות הרכב וכרטיס החניה נמצאים בו, וזאת בכוונת נאשם 1 למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

מיד לאחר התאונה, שוחחה נאשמת 3 עם נאשם 2 וסיפרה לו אודות התאונה. נאשם 2 הגיע כעבור זמן קצר לבית החולים, בשעה 18:09 לערך.

בשעה 18:34 לערך עזב נאשם 2 את בית החולים ושב אליו בשעה 20:33 לערך.

בהמשך, קשרו נאשמים 1 ו- 2 קשר למנוע או להכשיל הליך שיפוטי על ידי העלמתו או השמדתו של הרכב הפגוע בידעה שהוא דרוש כראיה בהליך שיפוטי.

בהתאם למטרת הקשר, בשעה 20:57 לערך, שילם נאשם 2 עבור חניית הרכב הפגוע בחניון בית החולים "מאיר" ודאג כי הרכב יועבר אל עבר שער אפרים במחסום טייבה הסמוך לטול כרם, וזאת על מנת למנוע ולהכשיל את החקירה, להביא להעלמת הרכב הפגוע ולמנוע שימוש בו כראיה. באזור זה נעלם הרכב הפגוע והוא לא נמצא למרות מאמצי משטרת ישראל לאתר.

הנאשם 1 הורשע בעבירות הבאות:

הפקרה לאחר פגיעה בתאונה בה נגדם, עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; נהיגה ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 10(א) יחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה; שיבוש מהלכי משפט בצוותא, עבירה לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה בצוותא, עבירה לפי סעיף 242 ביחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין.

הנאשם 2 הורשע בעבירות הבאות:

שיבוש מהלכי משפט בצוותא, עבירה לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה, עבירה לפי סעיף 242 לחוק העונשין; נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם כי יוכן תסקיר של שירות המבחן בעניינה של הנאשמת, המאשימה תעתור להטיל עליה ששה חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למשפחת נפגע העבירה ואילו ההגנה תטען באופן חופשי.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות התעכבה בשל סירוב הממונה לדון בעניינה של הנאשמת שהיתה חסרת מעמד בישראל. רק לאחר שהתקבלה החלטת בית הדין לעררים מיום 22.10.18 במסגרתה ניתן צו לעיכוב החיכי האכיפה שננקטו כנגד הנאשמת, ניתנה חוות דעת הממונה אשר מצאה את הנאשמת כשירה לבצע עבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן:

תסקיר שירות המבחן הוגש עוד ביום 16.3.16.

על פי התסקיר, הנאשמת היתה אז בת 29 שנים ואם לשלושה ילדים בני 8, 7 ו- 3 שנים בהתאמה, עקרת בית, נשואה לנאשם 1 ומתגוררת בטייבה.

הנאשמת נעדרת כל הרשעות קודמות, סובלת מתסמינים פוסט-טראומטיים בעקבות התאונה בה נהרג צבי ילין ז"ל,

כגורמי סיכון הובאו בחשבון המחויבות שמגלה כלפי בעלה ומשפחתו, קשיים לגלות עצמאות ונפרדות בהתנהלותה והחלטותיה, תפיסה מקלה להתנהגות שולית של נהיגה ללא רישיון מצד בעלה, מצבה הרגשי הקשה והתלות הכלכלית והרגשית בבעלה ובמשפחתו.

כגורמי סיכוי לשיקום נלקחו בחשבון העובדות הבאות: סיימה 12 שנות לימוד, מגדלת את ילדיה בגפה, מגלה אמפתיה כלפי המנוח ובני משפחתו והבעת חרטה על התנהגותה.

המלצת שירות המבחן היא להטיל על הנאשמת שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות וצו מבחן למשך שנה.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש:

טיעוני ב"כ המאשימה:

ב"כ המאשימה טענה כי העונש הראוי בנסיבות המקרה הוא 6 חודשי מאסר בעבודות שירות כעונש המאזן בין העובדה שמדובר בנוסעת לבין התכלית ההרתעתית העומד בבסיס העבירה.

לתמיכה בעמדתה העונשית הציגה ב"כ המאשימה את פסק הדין בת.פ. 36216-09-12, (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נ' שושן ברבי ואח'** שם קבע בית המשפט בעניינו של נאשם 2 מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר לשלוש שנות מאסר. בע"פ 4289/14 **אורן חנונה נ' מדינת ישראל** אישר בית המשפט העליון את המתחם שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי.

לטענת ב"כ המאשימה, התכלית ההרתעתית העומדת ביסודה של עבירה זו מצדיקה הטלת ששה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות על הנאשמת וזהו העונש הראוי אותו יש להטיל לאחר שנשקלו לקולא מכלול השיקולים הצריכים בעניינה של הנאשמת.

טיעוני ב"כ הנאשמת:

ב"כ הנאשמת טען כי הנאשמת הודתה בעבירה המיוחסת לה וחסכה מזמנו של בית המשפט, כתב האישום תוקן באופן משמעותי, היא נטלה אחריות ולמעשה יש ליתן משמעות לעובדה שנותרה בגפה בעוד בעלה מרצה מאסר ממושך והיא נותרה חסרת מעמד פורמלי בישראל אף שנמצאת בישראל מאז היותה תינוקת.

לטענתו, מדובר באישה כבת 30, החיה בישראל, בטייבה, מזה שנים רבות, אין לה הרשעות קודמות, מגדלת ילדים בנפרד מבעלה שכן בעלה הורשע בביצוע עבירות מאוד חמורות ומרצה מאסר ממושך. היא בסיטואציה לא פשוטה בה גם חרדה למעמדה, נעדרת זכויות, אשה שלא יצאה מן הבית, לא עבדה, ולשלוח אותה למאסר אף על דרך של עבודות שירות שמשמעו לחייבה לנסוע לכפ"ס מדי יום, יכביד עליה מאוד, יפגע במעט היכולת שלה להמשיך ולגדל את ילדיה ואינו מחויב המציאות. עוד טען כי המלצת שירות המבחן סבירה בהחלט.

ב"כ הנאשמת סבר כי יש לאמת את המלצות שירות המבחן ולתמיכה בעמדתו העונשית הציג את הפסיקה הבאה:

ת.פ. 26121-05-16 (שלום תל אביב) **פרקליטות מחוז תל אביב נ' ינון כהן** - באותו מקרה הורשע הנאשם בעבירות של הפרת חובת נוסע להתקשר לגופי הצלה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, המתחם שנקבע היה בין מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות ל - 18 חודשי מאסר בפועל ולנוכח גילו הצעיר של הנאשם והחשש שמאסר יובילו , נוכח אישיותו, להידרדרות, נגזרו עליו חודשיים מאסר בפועל. יש לציין כי הנאשם לא היה מעוניין לבצע עבודות שירות.

ע.פ. 2706/13 **יונית חממי קרני נ' מדינת ישראל** - נגזרו על הנאשמת אשר הורשעה בעבירה של סיוע להפקרה אחרי פגיעה שלושה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות תוך השוואת עבירת הסיוע להפקרה אחרי פגיעה לעבירה של חובת נוסע להתקשר לגופי הצלה.

ת.פ. 52092-06-17 (מחוזי באר שבע) **מדינת ישראל נ' בראון ואח'** הורשעה הנאשמת 2 בעבירה של חובת נוסע להתקשר לגופי הצלה ונדונה לארבעה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. עיון בתיק מעלה כי מדובר בעונש מוסכם.

דין והכרעה:

ב.ע.פ. 4289/14 אורן חנונה נ' מדינת ישראל עמד בית המשפט העליון על תכליתו של סעיף עבירה זה וקבע בהאי לישנא:

"התכלית ההרתעתית בעבירה על-פי סעיף 1א64 לפקודת התעבורה

1. זה מכבר הכיר בית משפט זה באחריותו של נוסע שסייע במחדלו לנהג הרכב לבצע עבירת הפקרה לאחר עמוד 4

פגיעה, שהיא כידוע עבירת מחדל כשלעצמה. זאת, הגם שעל-פי רוב מתאפיין מעשה הסיוע בפעולה אקטיבית שביצע הנאשם, במטרה לסייע לביצוע העבירה העיקרית [ראו למשל: רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 187 (2002) (להלן: עניין ויצמן); עניין ימיני]. בעניין ימיני סקר חברי, השופט י' עמית את האסכולות השונות באשר למקורות החובה האפשריים לצורך הטלת אחריות על נוסע ברכב בגין מחדלו, שהתבטא בסיוע לנוהג הרכב בעבירת הפקרה. בענייננו, לא קיימת עוד מחלוקת באשר לחובתו של נוסע לפעול באופן אקטיבי לטובת הנפגעים בתאונת דרכים בה היה מעורב הרכב בו נסע, הן לנוכח פסיקת בית משפט זה והן לנוכח תיקון 101, בו הוסיף המחוקק עבירה חדשה לפקודה, המטילה חובה על נוסע ברכב שהיה מעורב בתאונה להזעיק את גורמי ההצלה. וזוהי לשון הסעיף:

"נוסע ברכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם חייב להתקשר לגופי ההצלה הנחוצים ולהזעיקם למקום התאונה, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, אלא אם כן נוהג הרכב עצר והזעיק עזרה, בנסיבות כאמור בסעיף 64א(ב) או (ג); העובר על הוראה זו, דינו - מחצית העונש הקבוע בסעיף 64א(ב) או (ג), לפי העניין; הוראות סעיף זה לא יחולו על קטין שטרם מלאו לו 16 שנים".

2. ..אכן, התכלית ההרתעתית היא מרכזית בעבירה על-פי סעיף 1א64 ואין בידי לקבל את טענתו של חנונה כי ניתן לה משקל יתר בגזירת עונשו.אף בית משפט זה חזר והדגיש את מרכזיותה של התכלית ההרתעתית בחובתו האמורה של נוסע ברכב ואת תפקידו המרכזי של בית המשפט במלחמתו בנגע ההפקרה לאחר פגיעה והסיוע לה:

"רבות נאמר על נגע תאונות הדרכים, ההולך ופושה וקוטל בנו ללא רחם וללא הבחנה, ואשר בעטיו נגבה מחיר דמים נורא, אם בהרוגים, אם בחבולים בגופם ובפצועים בנפשם, ואם בדאבת יקיריהם. רבות נאמר, דומה כי מעט מדי נעשה, ומדי שנה בשנה מקפדים מאות אנשים את חייהם ואלפים רבים נפצעים. מערכת המשפט נתקלת בהרוגים ובפצועים של תאונות הדרכים הן בתחום הפלילי והן בתחום האזרחי, ומדי שנה מוגשות בבתי המשפט לערכאותיהם השונות אלפי תביעות על נזקי גוף שנגרמו כתוצאה מתאונת דרכים. מקומו של בית המשפט במלחמת החורמה נגד תופעה קשה זו לא נפקד, ועליו להמשיך להירתם ולהרים תרומתו למען מאבק עיקש זה, בין היתר באמצעות הדאגה לענישה הולמת, אשר תסייע להגברת המודעות בדבר המחיר הכרוך בהפרת כללי ההתנהגות על הכביש" [עניין ימיני, פסקה 76 והאסמכתאות הנזכרות שם. ההדגשה הוספה - י.ד.].

ודוק. השיקול ההרתעתי הוא מרכזי בעבירות ההפקרה ככלל ובפרט בעבירה החדשה על-פי סעיף 1א64 לפקודת התעבורה, ואיני סבור כי בית המשפט המחוזי שגה בגזירת עונשו של חנונה באזנו בין התכליות השונות העומדות בבסיס העבירה או כי סטה ממדיניות הענישה הנוהגת.

3. אמנם טרם הזדמן לבית משפט זה לדון במדיניות הענישה ההולמת והראויה בגין עבירה חדשה זו, אך עיון בפסיקת הערכאות הדיוניות ובפסיקת בית משפט זה בגין העבירה הקרובה של סיוע להפקרה, מלמד כי בית המשפט המחוזי לא סטה ממדיניות הענישה ההולמת בגין עבירות דומות. כך למשל: בת"פ 1144/07 מדינת ישראל נ' שיבלי [פורסם בנבו] (20.10.2009) השית בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא - כתארו אז - השופט יצחק כהן) על הנאשם השני במקרה שלפניו, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל ו-12 חודשי מאסר על תנאי בגין העבירה של סיוע להפקרה. אני ער לעובדה שבמקביל לרמת הענישה הנזכרת ניתן למצוא בפסיקה גם רמת ענישה פחותה. כך למשל,

בת"פ 10-07-23987 מדינת ישראל נ' גמליאל [פורסם בנבו] (3.3.2013) השית בית המשפט המחוזי מרכז (השופטת ו' מרוז) עונש של שלושה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות ומאסר על תנאי של שלושה חודשים לתקופה של שנתיים, בגין העבירה של סיוע להפקרה. בע"פ 2706/13 קרני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (27.10.2013) (להלן: עניין קרני) דחה בית משפט זה (השופט ס' ג'ובראן) את ערעור המערערת על חומרת העונש הנ"ל. עם זאת, בעניין קרני ציין חברי, השופט ג'ובראן, כי "הלך בית המשפט המחוזי כברת דרך לקראת המערערת בהשיתו עליה עונש קל ביחס לחומרת העבירה (והשוו לעונש שנקבע בסעיף 1א64 לפקודת התעבורה)".

4. ואולם, קביעת מדיניות הענישה הנוהגת והראויה - בעיקר במקרה כגון דא של עבירה חדשה - היא תהליך סימביוטי, בו קיימת השפעה של פסיקת הערכאות הדיוניות ואשרורן בבית משפט זה, תוך שרשאי בית המשפט לסטות מרף הענישה הנוהג ולהחמיר בו כאשר בשלה לכך העת. וכך הטעים השופט עמית בעניין ימיני:

"מובן הדבר שאין בית המשפט כבול לעולם לרף הענישה הנוהג, ופשיטא כי רשאי בית המשפט, כשהשעה צריכה לכך, להחמיר ולהעלות את רף הענישה. יש מהפכות המתחילות מלמטה, ופעמים שהעלאת רף הענישה בעבירה כזו או אחרת נעשית על ידי הערכאות הדיוניות וזוכה בדיעבד לגושפנקא של בית משפט זה. ככלל, העלאת רף הענישה צריכה להיעשות בהדרגתיות, תוך בחינה כפולה של רף הענישה הנוהג, הן ביחס לעבירות הקונקרטיות שבפניו, והן ביחס לעבירות אחרות בדיני העונשין" [שם, פסקה 79].

5. סבורני כי יש מקום להחמיר במידת מה בעונשו של נאשם אשר נסע ברכב שהיה מעורב בתאונה בה נפגע אדם ולא מילא את חובתו המוסרית הבסיסית, משנמנע מלהזעיק את כוחות ההצלה למקום [ראו: עניין ויצמן, עמ' 230]. זאת, הן לנוכח פסיקותיו העקביות של בית משפט זה באשר לחובתו של נוסע ברכב, במקרים בהם היה מעורב נפגע בתאונת דרכים; הן לנוכח חקיקתו בעת האחרונה של סעיף 1א64 לפקודת התעבורה וקביעת העונשים של שלוש שנות מאסר וחצי ושבע שנות מאסר לצידו, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה; והן לנוכח התכלית ההרתעתית הניצבת ביסודו של סעיף 1א64 לפקודה, עליה עמדתי לעיל. כן סבורני כי אף שהעונש אשר הושת על חנונה - של 12 חודשי מאסר - היה עשוי להיות על הצד הגבוה של מדיניות הענישה שהיתה נהוגה בגין העבירה של סיוע להפקרה, הרי שעתה, משנחקק סעיף 1א64 לפקודה, עונשו של חנונה הוא ברף הבינוני של מדיניות הענישה הראויה וההולמת את חומרת מעשיו".

הנאשמת בדבר האחרון טענה כי אין לה מה לומר.

לאור הפסיקה הנוהגת, סבורני כי מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ל - 18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשה של הנאשמת בתוך המתחם:

הנאשמת, כאמור, חסרת מעמד בישראל, נעדרת עבר פלילי, מגדלת את שלושת ילדיהם הקטינים שלה ושל בעלה, הנאשם 1, ומעולם לא יצאה לעבוד מחוץ לביתה.

יחד עם זאת, המחוקק הכיר בחובתו של הנוסע להזעיק את כוחות ההצלה ויש לבחון את חומרת העבירה כנגזרת מנסיבות התאונה ותוצאותיה.

הנאשמת שהתה עם בעלה, הנאשם 1, עת נהג הוא מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה מעולם, הגיעה עם בעלה לבית החולים "מאיר" בו אושפזה אמו והשניים הותירו את הרכב הפגוע בחניון בית החולים מבלי להודיע על מעורבותם בתאונה בה קיפד חייו זאב ילין ז"ל, שוחחה עם הנאשם 2, אחי הנאשם 1, וסיפרה לו אודות התאונה, זה הגיע לבית החולים, עזבו, ולאחר מכן שב, נטל את הרכב ודאג כי הרכב יועבר אל שער אפרים במחסום טייבה הסמוך לטול כרם על מנת להביא להעלמת הרכב הפגוע.

בנסיבות אלה, סבורני כי יש למקם את הנאשמת בתחתית מתחם הענישה, אך לא כהמלצת שירות המבחן שכן המלצה זו חוטאת, לטעמי, למטרת סעיף העבירה, קרי: לפן ההרתעה.

לאור האמור הנני גוזרת על הנאשמת את העונשים הבאים:

1. 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.
הנאשמת תתייצב ביום 27.1.19 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות השירות.
המזכירות מתבקשת לשלוח העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שהנאשמת לא תעבור עבירה בה הורשעה במשך שנתיים מסיום ריצוי מאסרה.
3. לנוכח העובדה שעל בעלה של הנאשמת הוטל פיצוי למשפחת נפגע העבירה, איני מוצאת לנכון להשית פיצוי נוסף.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז טבת תשע"ט, 24 דצמבר 2018, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד רייס, הנאשמת וב"כ עו"ד שניידרמן.